

ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΟ

Μάνος Ματσαγγάνης

Η κυβέρνηση της ΝΔ δείχνει αποφασισμένη να προχωρήσει σε μια κάποια μεταρρύθμιση του ασφαλιστικού συστήματος (ακριβέστερα του συνταξιοδοτικού).

Η ανάγκη για μεταρρύθμιση δεν μπορεί να αμφισβητηθεί στα σοβαρά. Όλες οι αναλογιστικές μελέτες (και εκείνες του ΙΝΕ ΓΣΕΕ) δείχνουν ότι η δαπάνη για συντάξεις ως ποσοστό του ΑΕΠ θα διπλασιαστεί σχεδόν στα επόμενα 40-50 χρόνια. Καμιά κοινωνία δεν μπορεί να αντέξει ένα τέτοιο βάρος. Ιδιαίτερα μια κοινωνία όπως η δική μας, δηλ. με τεράστια υστέρηση στις πολιτικές για την καταπολέμηση της φτώχειας, στις πολιτικές για την προστασία των ανέργων και την προώθηση της απασχόλησης, στις πολιτικές για την υποστήριξη των οικογενειών με παιδιά, στις πολιτικές κατοικίας και ενίσχυσης της στεγαστικής αυτονομίας των νέων, στις πολιτικές κοινωνικής φροντίδας. Η χρηματοδότηση ενός σύγχρονου συστήματος κοινωνικής προστασίας (για να μην αναφερθούμε στη χρηματοδότηση της έρευνας, της παιδείας κτλ.) συνεπάγεται ότι η δαπάνη για συντάξεις δεν μπορεί να αυξάνεται με τρόπο ανεξέλεγκτο.

Επί πλέον, το σύστημα κοινωνικής ασφάλισης είναι άδικο, πελατειακό και κατακερματισμένο: 155 ταμεία που δεν συνιστούν ένα ενιαίο, αλλά πολλά συνταξιοδοτικά συστήματα με διαφορετικούς και ετερόκλητους κανόνες. Πάσχει από έντονες ανισορροπίες μεταξύ ασφαλισμένων και ταμείων. Κύρια συνέπεια αυτού είναι ότι άτομα με ίδια κατά τα άλλα χαρακτηριστικά έχουν εντελώς διαφορετικά συνταξιοδοτικά δικαιώματα. Είναι τεράστιες οι διαφορές ανάμεσα στο καθεστώς της μεγάλης πλειοψηφίας (ΙΚΑ, ΟΓΑ, ΤΕΒΕ, ΝΑΤ) και στο καθεστώς των «ευγενών ταμείων», είτε αυτά ασφαλίζουν ισχυρές κοινωνικές ομάδες (νομικοί, μηχανικοί, γιατροί, στρατιωτικοί) είτε τμήματα της μισθωτής εργασίας (Δημόσιο, ΔΕΚΟ, τράπεζες).

Γενικά, το σύστημα συντάξεων που έχουμε πράγματι αναδιανέμει πόρους, αλλά στην αντίθετη κατεύθυνση από αυτήν που θα έπρεπε: από τους φτωχούς προς τους πλούσιους, από τους εργαζόμενους του ιδιωτικού τομέα προς αυτούς του δημοσίου, από τους μισθωτούς προς τους ελεύθερους επαγγελματίες, από τους νέους ασφαλισμένους προς όσους πλησιάζουν στη συνταξιοδότηση, από τις επόμενες γενεές προς τη σημερινή.

Το πρόβλημα, συνεπώς, δεν είναι η μεταρρύθμιση, αλλά ποια μεταρρύθμιση, πότε, με ποιους όρους. Για όποιον ενδιαφέρεται για μια λύση του ασφαλιστικού που να είναι δίκαιη κοινωνικά, όχι απλώς βιώσιμη οικονομικά, αυτό δεν μπορεί παρά να σημαίνει *διάλογος για όλα και με όλους* – ακόμη και μια κυβέρνηση που με τους χειρισμούς της σε μια σειρά ζητήματα (δομημένα ομόλογα, χρέη επιχειρήσεων στα ταμεία κτλ.) δυσκολεύεται να πείσει την κοινή γνώμη να την εμπιστευτεί. Αντίθετα, όποιος αρνείται την ανάγκη μεταρρύθμισης και συζήτησης για το περιεχόμενό της, όποιος αποχωρεί συστηματικά από κάθε διαδικασία κοινωνικού διαλόγου με το πρόσχημα ότι είναι 'προσχηματικός', όποιος εν τέλει υπερασπίζεται το σημερινό άδικο κοινωνικά και χρεωκοπημένο οικονομικά σύστημα συντάξεων – παρέχει κάκιστες υπηρεσίες στους εργαζόμενους, σημερινούς και αυριανούς.